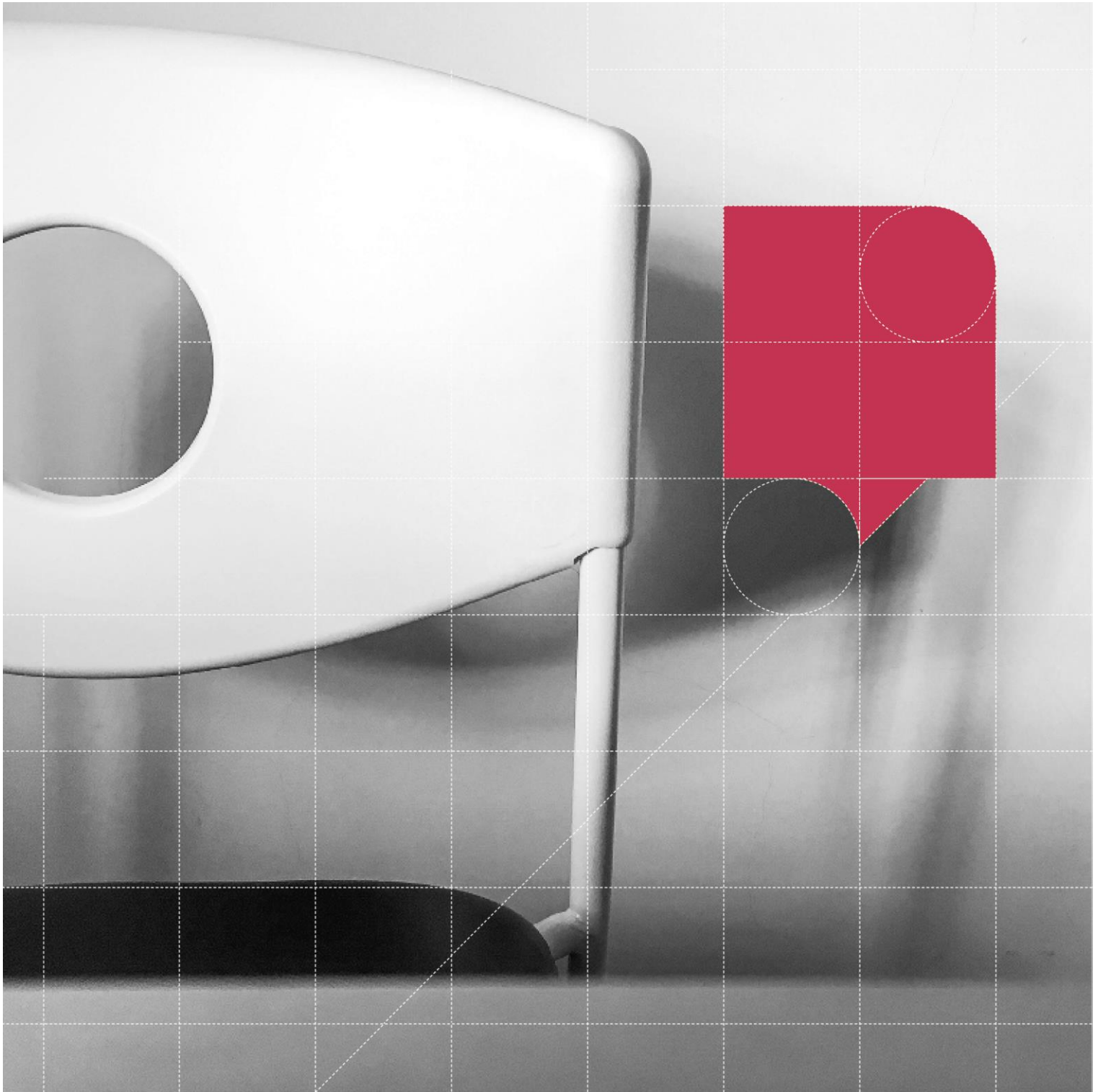

Regelrådets uttalelse

Om: **Forslag om autorisere naprapater, osteopater, logopeder og paramedisinere i henhold til helsepersonelloven**

Ansvarlig: **Helse- og omsorgsdepartementet**

Regelrådets konklusjon: **Forslaget er ikke tilstrekkelig utredet**

Helse- og omsorgsdepartementet

Deres ref.:
21/1499

Vår ref.:
21/00093

Vår saksbehandler:
Stian Hervik Frantzen

Dato:
20.05.2021

Uttalelse

Om: **Forslag om å autorisere naprapater, osteopater, logopeder og paramedisinere i henhold til helsepersonelloven**

Konklusjon: **Forslaget er ikke tilstrekkelig utredet**

Regelrådets samlede vurdering av forslaget

Helse- og omsorgsdepartementet har sendt på høring ett forslag som har sett rent helsefaglig på noen problemstillinger knyttet til endringer i helsepersonell-loven, men som rent faktisk handler om unntak for MvA. Regelrådet mener at høringsnotatet mangler vurdering av konsekvenser for næringslivet, og følgelig mener Regelrådet at forslaget ikke er tilstrekkelig utredet.

En offentlig utredning skal minimum besvare de 6 spørsmålene i utredningsinstruksen. Spesielt spørsmål 4 om virkninger for berørte parter mener Regelrådet er mangelfullt besvart. Kostnadsvirkningene og nyttevirkningene for næringslivet er ikke utredet. Det kan oppstå konkurransevirkninger mellom autoriserte og ikke autoriserte personellgrupper, dette burde også vært vurdert.

På de neste sidene kan du lese mer om Regelrådets vurderinger.

Ta gjerne kontakt ved spørsmål.

Med vennlig hilsen

Sandra Riise
leder av Regelrådet

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

1 Om forslaget som er sendt på høring

Helse- og omsorgsdepartementet har sendt på høring forslag om å autorisere naprapater, osteopater, logopeder og paramedisinere i henhold til lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell mv. (helsepersonelloven).

Alternativ behandling har tidligere vært unntatt fra merverdiavgift på samme måte som ordinære helsetjenester. Omsetning og formidling av tjenester som gjelder alternativ behandling ble imidlertid gjort avgiftspliktig fra 1. januar 2021 etter vedtak i Stortinget. Samtidig ble det gitt et midlertidig fritak om merverdiavgift frem til 1. juli 2021 for Naprapater og Osteopater. Stortinget har i forbindelse med behandlingen av statsbudsjett for 2021 vedtatt å be regjeringen gi offentlig autorisasjon til osteopater og naprapater.

2 Regelrådets prioritering

Regelrådet skal bidra til at næringslivet ikke påføres unødvendige byrder gjennom nytt eller endret regelverk, jf. vedtekter for Regelrådet § 1.

Regelrådet skal vurdere utformingen av forslag til nytt eller endret regelverk, både lover og forskrifter som påvirker næringslivets arbeidsbetingelser og øvrige relevante forhold, jf. vedtektene § 2 første ledd. Rådet står fritt til å prioritere hvilke saker vi gir uttalelser til. På denne bakgrunn prioriterer Regelrådet å uttale seg om et utvalg av saker.

Merverdiavgift er ment som en generell avgift på varer og tjenester som omsettes. Det er viktig å utrede grundig de utfordringer som kan oppstå når relativt like næringsdrivende som ofte leverer til en og samme kunde (for eksempel pasienter med behandlingsløp for en lidelse) blir forskjellsbehandlet av merverdiavgiften.

3 Regelrådets vurdering av utredningen av konsekvenser for næringslivet

Det følger av Regelrådets vedtekter § 2 første ledd at Regelrådet skal ta stilling til om det er gjennomført konsekvensvurderinger etter de krav som utredningsinstruksen stiller, og om virkningene for næringslivet er tilstrekkelig kartlagt. Rådet kan vurdere hvorvidt nytt eller endret regelverk er utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet.

Som grunnlag for vurderingen nedenfor har Regelrådet særlig tatt utgangspunkt i kravene til innhold i beslutningsgrunnlaget i utredningsinstruksen kapittel 2. Det vil si punkt 2-1 Minimumskravene til utredning og punkt 2-2 Omfang og grundighet. Regelrådet har også sett hen til reglene om tidlig involvering av berørte i utredningsinstruksen punkt 3-1.

3.1. Kostnadsvirkninger og nyttevirkninger for næringslivet

Høringsnotatet utreder ikke kostnadsvirkninger eller nyttevirkninger for næringslivet. Departementet kunne begynt med en klarere beskrivelse av hva målet med de foreslåtte tiltakene er. Nullalternativet er ikke utredet. Stortinget har bedt regjeringen gi offentlig autorisasjon til osteopater og naprapater så nullalternativets relevans kan diskuteres. Men Regelrådet mener en beskrivelse av situasjonen uten autorisasjon for de aktuelle personellgruppene hadde bidratt til å belyse situasjonen for de som ikke autoriseres etter nye regler.

Departementet har undersøkt hvor mange foretak og fagpersoner som er i de ulike personellgruppene, men beskriver ikke fordelingen på store og små bedrifter ol. Med en slik beskrivelse ville det vært enklere å vurdere kostnadsvirkningene og nyttevirkningene for næringslivet. Departementet kunne vurdert hvordan utgiften til merverdiavgift ville fordelt seg og hatt innvirkning på næringen.

3.2. Konkurransvirkninger for næringslivet

Departementet har ikke vurdert hvordan konkurransvirkningene vil slå ut for næringslivet. At enkelte personellgrupper nå får autorisasjon og andre ikke kan påvirke konkurransen mellom nærliggende næringer. For eksempel vil massasjeterapeuter nå tilby relativt dyrere produkter sammenlignet med osteopater og naprapater. Hvordan dette påvirker konkurransen mellom næringene burde vært kommentert.

3.3. Forenkling for næringslivet

Det kan anses som en forenkling for de personellgruppene som nå blir foreslått autorisert. Utover dette inneholder ikke forslaget forenklinger for næringslivet.

3.4. Digitalisering

Det er positivt at søknad om autorisasjon foregår digitalt.

3.5. Særskilt vurdering av hensynet til små virksomheter

Regelrådet antar at de fleste aktuelle virksomheter er små. Departementet har ikke beskrevet næringsstrukturen for de aktuelle næringene og det er derfor vanskelig å vurdere om det hadde vært hensiktsmessig med hensyn til små virksomheter.

3.6. Alternative tiltak

Stortinget har gjort et anmodningsvedtak om autorisasjon for osteopater og naprapater. Regelrådet mener allikevel at det burde vært mulig å utrede alternativer hvis målbeskrivelsen hadde vært mer utfyllende. Regelrådet stiller spørsmål ved om bruken av merverdiavgift som reguleringsmåte er heldig, og om det kunne vært alternativer til dette. Da kunne man for eksempel vurdert alternativer som ville oppfylt det samme målet på en mer skånsom måte for nærliggende næringsliv.

Regelrådet finner det positivt at departementet har vurdert hvordan de aktuelle næringene reguleres i våre naboland.

3.7. Forutsetninger for en vellykket gjennomføring for næringslivet

En vellykket gjennomføring forutsetter at det utarbeides permanente autorisasjonsordninger. Departementet bør også ta stilling til om det er mange yrkesutøvere som ikke vil få autorisasjon fordi de ikke oppfyller kravene. Hvis en stor andel av yrkesutøvere ikke får autorisasjon kan dette gi utilsiktede virkninger.

4 Er forslaget utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet?

Ut i fra den informasjonen som gis i høringsnotatet kan ikke Regelrådet konkludere med om forslaget oppnår målene til en relativt sett lav kostnad for næringslivet. Målet med tiltakene er ikke klart beskrevet. Nullalternativet og alternative tiltak er ikke utredet. Kostnadsvirkninger, nyttevirksomheter og konkurransevirkninger for næringslivet er ikke utredet. Det er derfor vanskelig for Regelrådet å si noe kostnaden for næringslivet ved de foreslåtte endringene.